

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 461/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. Č. – Č., J. L., zastúpeného advokátom JUDr. D. K., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41 Cob 32/2010 z 22. septembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Č. – Č. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. novembra 2010 doručená sťažnosť (doplnená podaním z 18. novembra 2010) M. Č. – Č., J. L. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. D. K., Ž., ktorou namieta porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 41 Cob 32/2010 z 22. septembra 2010.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že ide o doplnenie sťažovateľovej sťažnosti z 22. septembra 2010, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom Okresným súdom Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 8 Cb 428/1997. Konanie o tejto sťažnosti bolo ústavným súdom vedené pod sp. zn. III. ÚS 391/2010 a vo veci bolo rozhodnuté uznesením z 19. októbra 2010.

Vzhľadom na uvedené bolo podanie sťažovateľa zo 6. novembra 2010 posúdené ako nové podanie a zaevidované pod novou sp. zn. Rvp 7263/2010.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom konania v pozícii žalovaného o zaplatenie sumy 9 390,45 € s príslušenstvom vedeného okresným súdom pod sp. zn. 8 Cb 428/1997.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 Cb 428/1997 z 12. októbra 2009 (ďalej len „rozsudok z 12. októbra 2009“) žalobe vyhovel a zaviazal sťažovateľa na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom a na náhradu trov konania. Sťažovateľ napadol rozsudok okresného súdu odvolaním, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 41 Cob 32/2010 z 22. septembra 2010 (ďalej len „rozsudok z 22. septembra 2010“ alebo „napadnutý rozsudok“) tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu, pričom sa podľa sťažovateľa *„stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa bez akéhokoľvek prijatého dôvodného záveru, a uvedenia konkrétnych dôvodov, pre ktoré neobstojí podané odvolanie...“*.

Sťažovateľ v sťažnosti tiež namietal, že krajský súd *„Podriadil cestnú medzinárodnú prepravu, napriek jej osobitnej úprave samostatnou vyhláškou, pod právnou úpravu Obchodného zákonníka a to napriek tomu, že mal preukázané, že navrhovateľ nemohol a nikdy ani medzinárodnú prepravu nevykonal, a napriek tomu mu priznal žalovanú*

hodnotu za jej vykonanie. Rovnako bez akéhokoľvek zdôvodnenia, činnosť manželky odporcu, vykonávanú, avšak, v súlade so Živnostenským listom, podriadil manželskému vzťahu. Takto prijatý právny záver odvolacieho súdu, ktorý v merite rozhodnutia je v rozpore s právnou úpravou o cestnej medzinárodnej preprave a právnou úpravou Obchodného zákonníka, ktorou sa riadil prvostupňový súd s ktorým právnym záverom sa odvolací súd stotožnil, je v rozpore s jeho procesným postupom, keď porušil ustanovenia § 157 ods. 1 OSP a jeho stotožnenie sa s rozhodnutím prvostupňového súdu riadne nezdôvodnil. Neoznačil jeho vzťah, medzi skutkovými zisteniami, úvahami o hodnotených dôkazov a ním prijatým právnym záverom v rozsudku. Takýmto rozhodnutím bez jeho riadneho zdôvodnenia odvolací súd porušil princíp riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúci z čl. 46 a nasledujúcich Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nezávislosť rozhodovania musí byť založená na princípe riadneho a spravodlivého procesu, ktorý vylučuje ľubovôľu pri rozhodovaní.“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd na základe dôvodov uvedených v sťažnosti rozhodol, že krajský súd porušil jeho základné právo garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zrušil rozsudok z 22. septembra 2010 a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ v petite sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom z 22. septembra 2010, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu z 12. októbra 2009. Podstatou jeho námietok boli tvrdenia o svojvoľnosti a arbitrárnosti napadnutého rozsudku, v ktorom sa krajský súd podľa sťažovateľa bez odôvodnenia stotožnil s právnymi závermi okresného súdu, pokiaľ tento podriadil právny vzťah, z ktorého si žalobca uplatnil právo na zaplatenie odplaty za vykonanú prepravu (prepravné) pod ustanovenia Obchodného zákonníka,

a uznanie záväzku manželkou sťažovateľa vyhodnotil ako právny úkon zaväzujúci sťažovateľa.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd preto vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa preskúmal, či procesný postup krajského súdu nebol svojvoľný, či mal oporu v zákone a či jeho rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, na ktorých je založené.

Z obsahu sťažnosti, ako aj jej príloh ústavný súd zistil, že na základe návrhu žalobcu na zaplatenie sumy 9 390,45 € okresný súd rozsudkom z 12. októbra 2009 žalobe v celom rozsahu vyhovel a zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobcovi uplatnenú sumu spolu s príslušenstvom a náhradu trov konania. Žalobca sa domáhal zaplatenia uvedenej sumy na základe ústnej dohody, ktorej predmetom bolo vykonanie prepravy vecí žalobcom pre sťažovateľa. Okresný súd mal za preukázanú existenciu tejto ústnej dohody, ako aj uznanie predmetného záväzku manželkou sťažovateľa.

Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom žiadal, aby krajský súd rozsudok z 12. októbra 2009 zmenil a žalobu zamietol.

Krajský súd ako súd odvolací v zmysle § 214 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) po preskúmaní veci v celom rozsahu podľa § 212 ods. 1 OSP napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP, keď po skonštatovaní obsahu rozsudku z 12. októbra 2009 a odvolania sťažovateľa predovšetkým

uviedol: „Odvolací súd z predloženého spisu zistil, že sporové strany uzavreli ústnu dohodu, na základe ktorej žalovaný (žalobca, ide o zrejmu nesprávnosť v označení účastníka, pozn.) vykonal prepravu tovaru vlastným motorovým vozidlom žalobcovi (žalovanému, pozn.). Za vykonanie prepravy vystavil faktúry v úhrnnej výške 9.390,45 Eur. Žalovaný cenu prepravy neuhradil a vzniesol námietku premlčania nároku. V konaní žalobca predložil uznanie záväzku žalovaným, ktoré podpísala jeho manželka p. Č. Okresný súd na základe uzavretej ústnej dohody o vykonaní prepravy a uznania záväzku žalovaným, súd žalobe vyhovel v zmysle ust. § 610 Obch. zákonníka s poukazom na ust. § 323 ods. 1. Obch. zákonníka.

Podľa ust. § 610 Obchodného zákonníka, zmluvou o preprave veci sa dopravca zaväzuje odosielateľovi, že prepraví vec (zásielku) z určitého miesta (miesto odoslania) do určitého iného miesta (miesto určenia), a odosielateľ sa zaväzuje zaplatiť mu odplatu (prepravné).

Zmluva o preprave veci v zmysle Obch. zákonníka zakladá záväzkový vzťah medzi dopravcom a odosielateľom. Obsahom tohto vzťahu je jednak záväzok dopravcu voči odosielateľovi prepraviť vec (zásielku) s určitého miesta (miesto odoslania) do určitého iného miesta (miesto určenia) a jednak záväzok odosielateľa zaplatiť dopravcovi odplatu (prepravné). Zmluvnými stranami sú odosielateľ a dopravca. Základnými náležitosťami zmluvy o preprave vecí sú určenie subjektov zmluvného vzťahu (odosielateľa a dopravcu), určenie veci (zásielky), t. j. predmetu prepravy, údaje o mieste odoslania a údaje o mieste určenia.

Podľa ust. § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak niekto písomne uzná svoj určitý záväzok, predpokladá sa, že v uznanom rozsahu tento záväzok trvá v čase uznania. Tieto účinky nastávajú aj v prípade, keď pohľadávka veriteľa bola v čase uznania už premlčaná.

Podľa ust. § 16 Obch. zákonníka, podnikateľa zaväzuje aj konanie inej osoby v jeho prevádzkárni, ak nemohla tretia osoba vedieť, že konajúca osoba na to nie je oprávnená.

Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa v tom, že medzi sporovými stranami existovala ústna dohoda, na základe ktorej žalobca uskutočnil prepravu tovaru pre žalovaného, za ktorú si žalobca v súlade s ust. § 610 Obch. zákonníka uplatnil odplatu (prepravné).

Odvolaací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa, ktorý vyhodnotil uznanie záväzku v súlade s ust. § 323 Obch. zákonníka a z toho dôvodu námietka žalovaného, že toto uznanie záväzku je právne neúčinné, nie je dôvodná. V konaní bol vypracovaný znalecký posudok, z ktorého vyplýva, že uznanie záväzku potvrdila manželka žalovaného p. Č. a z toho dôvodu neobstojí námietka žalovaného o neurčitosti uznania záväzku žalovaným. V zmysle ust. § 16 Obch. zákonníka konanie p. Č. v prevádzkárni žalovaného zaväzuje žalovaného k tomuto uznávaciemu úkonu.“

Z obsahu odôvodnenia rozsudku z 22. septembra 2010 vyplýva, že krajský súd v podstate prevzal skutkový stav, ako ho ustálil prvostupňový súd, a stotožnil sa aj s jeho právnymi závermi.

Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho skutkové zistenia. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, III. ÚS 314/08, IV. ÚS 44/08).

Podľa konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) sa zásadne nepovažuje za možné, aby tento súd hodnotil dôkazy vykonané vnútroštátnymi súdmi, a preto mu ani neprislúcha, aby sa zaoberal skutkovými a právnymi omylmi týchto súdov, okrem prípadu, že by takéto omyly priamo viedli k porušeniu práv a slobôd

chránených dohovorom (v poslednej dobe napríklad rozsudok *Dulaurans v. Francúzsko* z 21. marca 2000). Rovnako EŠLP vo svojej ustálenej judikatúre (napríklad rozsudok *Garcia Ruiz v. Španielsko* z 21. januára 1999) zastáva názor, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sú založené, ale rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy veci, a preto musí byť posudzovaný osobitne pre každý posudzovaný prípad.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že povinnosťou súdu nie je uviesť v odôvodnení podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania. Odvolacie súdy sa preto môžu pri nevyhovení odvolaniu obmedziť na prevzatie odôvodnenia súdu nižšieho súdu (obdobne II. ÚS 106/05).

Argumentáciu sťažovateľa v sťažnosti napriek tomu, že bol v konaní pred ústavným súdom zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, možno označiť za veľmi všeobecnú a jednoduchú. Sťažovateľ v nej poukázal iba na nesprávnu aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka všeobecnými súdmi rozhodujúcimi v jeho veci namiesto bližšie nešpecifikovanej vyhlášky o medzinárodnej cestnej preprave a zároveň namietal nesprávne právne závery všeobecných súdov týkajúce sa posúdenia uznania záväzku jeho manželkou.

Podľa sťažovateľa mala byť v predmetnej veci aplikovaná vyhláška č. 11/1975 Zb. ministra zahraničných vecí o Dohovore o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave (CMR) (ďalej len „Dohovor CMR“), ktorý však nemá vlastné ustanovenia o uznaní záväzku a jeho dôsledkoch. Všeobecné súdy rozhodujúce v tejto veci, preto podľa ústavného súdu správne uzavreli, že na posúdenie tejto otázky podstatnej pre rozhodnutie všeobecných súdov je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka. Záver krajského súdu týkajúci sa platnosti právneho úkonu uznania záväzku podpísaného manželkou sťažovateľa uzatvorený na základe vykonaného znaleckého dokazovania, ktorým bola preukázaná pravosť podpisu manželky sťažovateľa, nemožno podľa ústavného súdu považovať za svojvoľný alebo jednostranný.

Ústavný súd sa stotožňuje s námietkou sťažovateľa, že právny vzťah medzi ním a žalobcom sa spravuje ustanoveniami Dohovoru CMR, ktorý sa v zmysle čl. 1 tohto dohovoru vzťahuje na každú zmluvu o preprave zásielok za úplatu cestným vozidlom, ak miesto prevzatia zásielky a predpokladané miesto jej dodania leží v dvoch rôznych štátoch, z nich aspoň jeden je zmluvným štátom Dohovoru CMR. Z napadnutého rozsudku, ako aj sťažovateľom predložených medzinárodných nákladných listov vyplýva, že v danom prípade išlo o prepravu tovaru zo Slovenskej republiky, ktorá je členským štátom Dohovoru CMR (pristúpila k Dohovoru CMR sukcesiou už 28. mája 1993), do zahraničia, a teda konajúce súdy mali právny vzťah medzi sťažovateľom a žalobcom podriadiť pod ustanovenia Dohovoru CMR.

Tento záver však vzhľadom na v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodujúcimi v tejto veci preukázanú existenciu uznania záväzku sťažovateľa, t. j. existenciu žalobcom uplatnenej pohľadávky, nemohol mať vplyv na samotný výrok napadnutého rozsudku týkajúci sa merita veci. Z pohľadu materiálnej ochrany práva nesprávne poukázanie na aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka na daný právny vzťah v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku vzhľadom na všetky okolnosti tohto prípadu podľa ústavného súdu nemohlo svojou intenzitou zasiahnuť sťažovateľom označené práva.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2010